

Kenmerk	W09.01.0025/V
Datum advies	23 februari 2001
Vindplaats	Bijvoegsel Staatscourant 12 februari 2002, nr 30

Volledige tekst

Ontwerpbesluit met nota van toelichting houdende bepalingen omtrent de bemanning van vissersvaartuigen (Besluit zeevisvaartbemanning).

Bij Kabinetsmissive van 16 januari 2001, no.01.000161, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Verkeer en Waterstaat, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het ontwerpbesluit met nota van toelichting houdende bepalingen omtrent de bemanning van vissersvaartuigen (Besluit zeevisvaartbemanning).

In het ontwerpbesluit wordt een aantal onderwerpen uit de Zeevaartbemanningswet (hierna: de wet) uitgewerkt voor vissersvaartuigen. Er worden regels gesteld voor het verlenen van ontheffing van de plicht om overeenkomstig het bemanningscertificaat te bemannen. Er worden nadere regels gesteld met betrekking tot vaarbevoegdheidsbewijzen, beroepsvereisten, monsterrol en monsterboekje en de medische geschiktheid van zeevarenden. Ten slotte bevat het ontwerpbesluit bijzondere bepalingen voor de bemanning van vissersvaartuigen.

De Raad van State onderschrijft de strekking van het ontwerpbesluit, maar plaatst de volgende kanttekeningen.

1. In artikel 1 is de definitie opgenomen van het begrip "kennisbewijs". In zijn advies van 5 november 1996 (no.W09.96.0165) over het voorstel van wet Zeevaartbemanningswet heeft de Raad geadviseerd om nader te onderzoeken of het nieuw ingevoerde begrip "kennisbewijs" - dat het algemeen bekende begrip "diploma" lijkt te dekken - wel verenigbaar is met de van toepassing zijnde internationale regelingen en zo nodig wijzigingen aan te brengen. Als reactie hierop staat in het nader rapport van 6 februari 1997, nr.DGSM/J-97000768, dat bij nadere overweging, mede gelet op het ontbreken van dit begrip zowel in het STCW-Verdrag als in de Bemanningsrichtlijn, de definitie van het begrip kennisbewijs in het wetsvoorstel kan worden gemist. In het ontwerpbesluit komt het begrip kennisbewijs toch nog voor zonder dat dit wordt gemotiveerd. De Raad adviseert te bezien of het algemeen bekende begrip diploma niet de voorkeur verdient.

Voorts wijst de Raad erop dat uit de definitie blijkt dat onder het begrip kennisbewijs onder meer diploma wordt verstaan. Het kopje boven hoofdstuk 4, paragraaf 2, van het ontwerpbesluit, "Algemene bepalingen inzake kennisbewijzen en diploma's", lijkt daarom dubbelop.

2a. In de artikelsgewijze toelichting, onder artikel 3, derde lid, is een tekst opgenomen die een toelichting vormt op het tweede lid van dit artikel. Geadviseerd wordt het derde lid

alsnog toe te lichten.

Op grond van het derde lid kan een ontheffing als bedoeld in artikel 25 van de wet voor de functie van kapitein of hoofdwerktuigkundige slechts gegeven worden in zeer bijzondere omstandigheden die de scheepsbeheerder redelijkerwijs niet heeft kunnen voorkomen en indien wordt voldaan aan nader genoemde voorwaarden. Het is niet duidelijk welke deze zeer bijzondere omstandigheden zijn. Mede gelet op aanwijzing 17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving (Ar) dat bevoegdheden met vage toepassingscriteria niet worden toegekend adviseert de Raad ook het artikelonderdeel te concretiseren.

b. In de nota van toelichting, bladzijde 1, wordt een voorbeeld genoemd van een situatie waarin een ontheffing als bedoeld in artikel 25 van de wet uitkomst zou kunnen bieden. Het betreft het geval dat een bemanningslid die een functie vervult waarvoor geen vaarbevoegdheidsbewijs is vereist, door het wegvallen van het bevoegde bemanningslid tijdelijk een functie moet vervullen waarvoor het vaarbevoegdheidsbewijs wel is vereist. Maar volgens de eisen die in artikel 3 van het ontwerpbesluit worden gesteld aan het verlenen van een ontheffing, is deze situatie niet mogelijk. Ontheffing als bedoeld in artikel 25 van de wet kan volgens het ontwerpbesluit slechts verleend worden aan bemanningsleden in het bezit van een vaarbevoegdheidsbewijs voor een relevante lagere functie. Tenzij met het voorbeeld bedoeld wordt op een bemanningslid die in het bezit is van een vaarbevoegdheidsbewijs maar die een functie vervult waarvoor geen vaarbevoegdheidsbewijs is vereist, lijkt het voorbeeld niet correct. De Raad adviseert het voorbeeld in de toelichting te schrappen.

c. In artikel 4, tweede lid, is bepaald dat bij het verlenen van een vrijstelling, bedoeld in het eerste lid, beperkingen kunnen worden opgelegd. Niet duidelijk is om wat voor beperkingen het hier gaat. Mede gelet op aanwijzing 17 Ar adviseert het college dit artikelonderdeel te concretiseren.

3. Artikel 17 schrijft voor dat de vaarbevoegdheden geregeld in het ontwerpbesluit uitsluitend geldig zijn op vissersvaartuigen. Deze bepaling is overbodig omdat in artikel 2 het toepassingsbereik van het ontwerpbesluit is neergelegd. De Raad adviseert om artikel 17 te schrappen.

4. In artikel 21, eerste lid, van het ontwerpbesluit is bepaald dat een vaarbevoegdheidsbewijs wordt afgegeven indien de aanvrager aantoont te voldoen aan de ingevolge het ontwerpbesluit vereiste kennis en ervaring. In de wet worden meer eisen gesteld voordat tot afgifte van een vaarbevoegdheidsbewijs kan worden overgegaan. Op grond van artikel 20 van de wet, in samenhang met artikel 9, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de wet kan het hoofd van de Scheepvaartinspectie tot afgifte van een vaarbevoegdheidsbewijs besluiten wanneer de aanvrager voldoet aan de beroepsvereisten, aan de eisen met betrekking tot opgedane ervaring en aan de eisen van medische geschiktheid. De Raad beveelt aan artikel 21, eerste lid, van het ontwerpbesluit hiermee in overeenstemming te brengen.

5. In de artikelsgewijze toelichting, onder artikel 55, is aangegeven dat een eenmaal ingevuld en ondertekend monsterboekje of voorlopig monsterboekje niet mag worden gewijzigd. Aansluitend is vermeld dat de wijzigingen niet de persoonsgegevens van de houder mogen betreffen. De Raad adviseert deze inconsistentie op te heffen.

6. In de nota van toelichting, bladzijde 4, onder Hoofdstuk 8, tweede alinea, wordt gewag

gemaakt van een wijziging van het Vissersvaartuigenbesluit bij algemene maatregel van rijksbestuur. Zonder nadere toelichting blijft de strekking van deze mededeling onduidelijk. De Raad adviseert nader uiteen te zetten hoe het onderhavige besluit zich verhoudt tot de bedoelde algemene maatregel van rijksbestuur.

7. In de nota van toelichting, bladzijde 6, onder Artikel 19, wordt meegedeeld dat artikel 21, eerste lid, basis is voor nadere uitwerking van toetsingscriteria. Uit de tekst van dit artikel (en uit de tekst van artikel 21 van de Zeevaartbemanningswet) valt dit echter niet af te leiden. De opmerking verdient nadere toelichting of dient te worden geschrapt.

8. In de nota van toelichting, bladzijde 14, onder Artikel 71, laatste zin, wordt het bepaalde in dit artikel omschreven als een aanvulling op de algemene regel van artikel 451d, tweede lid, van het Wetboek van Koophandel. Deze bepaling verschaft evenwel geen basis voor artikel 71, nu de daarin vermelde delegatiemogelijkheid uitsluitend de tariefstelling betreft. Artikel 71 ware te heroverwegen.

9. Voor redactionele kanttekeningen verwijst het college naar de bij het advies behorende bijlage.

De Raad van State geeft U in overweging in dezen een besluit te nemen, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Vice-President van de Raad van State

Bijlage bij het advies van de Raad van State van 23 februari 2001, no.W09.01.0025/V, met redactionele kanttekeningen die de Raad in overweging geeft.

- In artikel 1 de begripsbepaling van "geneeskundige verklaring" corrigeren. Ten onrechte wordt verwezen naar artikel 56.
- In de aanhef artikel 16 toevoegen.
- In het ontwerpbesluit en de nota van toelichting "voorstuwingsvermogen" vervangen door: voortstuwingsvermogen.
- Artikel 18 herformuleren en daarbij aansluiten bij artikel 18, vierde lid, van de wet.
- In artikel 19, eerste lid, schrappen "en".
- In de artikelsgewijze toelichting, onder artikel 61, "de Medisch Adviseur Scheepvaart" vervangen door: de medisch adviseur van het hoofd van de Scheepvaartinspectie.
- In artikel 72 van het ontwerpbesluit de verwijzing naar artikel 43 vervangen door een verwijzing naar artikel 44.

Nader rapport (reactie op het advies) van 21 augustus 2001

1. De Raad adviseert inzake de definitie van het begrip kennisbewijs te overwegen of het begrip diploma niet de voorkeur verdient en refereert daarbij aan zijn advies inzake het

voorstel van wet tot vaststelling van de Zeevaartbemanningswet om dit begrip geheel te schrappen. Aan dit advies is in het wetsvoorstel gevolg gegeven. Het begrip kennisbewijs kan echter in het onderhavige besluit niet worden gemist. De keuze om het begrip kennisbewijs te hanteren is ingegeven door het feit dat in de, op het zeevaartonderwijs van toepassing zijnde, onderwijswetgeving verschillende begrippen worden gehanteerd voor documenten die tot doel hebben het bewijs te leveren voor het met succes afronden van opleidingen; zo wordt in de Wet hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) gesproken over getuigschriften en verklaringen en wordt in de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) gesproken over certificaten en diploma's; daarnaast is het begrip certificaat algemeen aanvaard als bewijsstuk voor het afronden van opleidingen en trainingen op veiligheidsgebied. Met de introductie van het begrip kennisbewijs wordt bereikt dat een verzamelterm wordt gehanteerd voor alle documenten die onder verschillende benamingen in de onderscheiden regelgeving worden aangeduid. In artikel 1 is aan de lijst van definities een onderdeel i (kennisbewijs) toegevoegd, terwijl de nota van toelichting met dit onderdeel is aangevuld.

2a. De Raad merkt op dat de toelichting vermeld onder artikel 3, derde lid, feitelijk behoort bij het tweede lid van dit artikel en adviseert het derde lid nader toe te lichten en het artikellid te concretiseren. De nota van toelichting is overeenkomstig het advies van de Raad aangepast en het derde lid van artikel 3 van het besluit is nader geconcretiseerd met dien verstande dat de daarin genoemde bijzondere omstandigheden niet het gevolg mogen zijn van het handelen of nalaten van handelen van de zijde van de scheepsbeheerder (force majeure).

2b. De Raad adviseert het voorbeeld onder hoofdstuk 2 van het algemeen gedeelte van de nota van toelichting te schrappen omdat daarmee onduidelijkheid wordt gecreëerd. De betrokken passage in de nota van toelichting is overeenkomstig het advies van de Raad geschrapt.

2c. De Raad adviseert artikel 4, tweede lid, te concretiseren door duidelijk aan te geven om welke beperkingen het hier handelt. Conform het advies van de Raad zijn de beperkingen nader uitgewerkt en neergelegd in een nieuw artikel 5 van het besluit; de artikelen 5 tot en met 16 zijn dientengevolge vernummerd tot artikelen 6 tot en met 17.

3. De Raad adviseert artikel 17 als overbodig te schrappen, gezien de beperkte werkingssfeer van het besluit. Overeenkomstig het advies van de Raad is artikel 17 geschrapt.

4. De Raad beveelt aan artikel 21, eerste lid, van het besluit in overeenstemming te brengen met het bepaalde in de artikelen 19 en 20 van de Wet. Overeenkomstig de aanbeveling van de Raad is artikel 21, eerste lid, van het besluit aangepast en in overeenstemming gebracht met het bepaalde in artikelen 19 en 20 van de Wet.

5. De Raad constateert een inconsistentie in de toelichting op artikel 55 in verband met de wijziging van de in het monsterboekje vermelde gegevens. Het betreft hier een redactionele misstelling; de toelichting is op dit punt verbeterd.

6. De Raad verzoekt nader uiteen te zetten hoe de verhouding is tussen het onderhavige besluit tot de op pagina 4, onder Hoofdstuk 8, van de nota van toelichting vermelde algemene maatregel van rijksbestuur tot wijziging van het Vissersvaartuigenbesluit. Het is het voornemen van ondergetekende bij algemene maatregel van rijksbestuur de totstandkoming

te bevorderen, gelijktijdig met de inwerkingtreding van de nog niet in werking getreden onderdelen van de Zeevaartbemanningswet voor Nederland, van een Rijksbemanningsbesluit voor de handelsvaart en de zeevisvaart, gebaseerd op artikel 4, tweede lid, van de Schepenwet. In dit besluit zal een wettelijke voorziening worden getroffen voor de bemanning van Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse zeeschepen, met inbegrip van zeegaande vissersvaartuigen. De nota van toelichting is op dit punt verduidelijkt.

7. De Raad heeft bezwaar tegen hetgeen op bladzijde 6, onder artikel 19, van de nota van toelichting wordt vermeld ten aanzien van de relatie van dit artikel met artikel 21, eerste lid. Het betreft hier een redactionele misstelling; in plaats van artikel 21, eerste lid van het besluit wordt hier bedoeld artikel 20, eerste lid van de wet; de nota van toelichting is op dit punt aangepast.

8. De Raad geeft in overweging artikel 71 te heroverwegen, aangezien de delegatiemogelijkheid van artikel 451d, tweede volzin, van het Wetboek van Koophandel uitsluitend de tariefstelling betreft. De tweede volzin van artikel 451d van het Wetboek van Koophandel geeft als hoofdregel dat de zeewerkgever de kosten van het geneeskundig onderzoek draagt, volgens een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur vast te stellen tarief. Deze bepaling staat er naar mijn oordeel niet aan in de weg dat, op grond van de in de nota van toelichting uiteengezette redenen waarbij het publieke belang in het geding is, het Rijk in de gevallen, bedoeld in artikel 71, derde en vierde lid, de kosten van geneeskundig (her)onderzoek geheel of gedeeltelijk voor zijn rekening neemt. De nota van toelichting is naar aanleiding van de beantwoording van het advies van de Raad op dit onderdeel aangepast.

9. De redactionele kanttekeningen van de Raad zijn opgevolgd.

Ik moge U hierbij het gewijzigde ontwerpbesluit en de gewijzigde nota van toelichting doen toekomen en U verzoeken overeenkomstig dit ontwerp te besluiten.

De Minister van Verkeer en Waterstaat